

HASTAYA YAKLAŖIM NASIL OLMALI ?

Dr. İrem ERGİN

-
- ✓ Hayvanı koru
  - ✓ Kendini koru
  - ✓ Çalışanları koru
  - ✓ Hazırlığını yapmış ol
  - ✓ Ekipmanlarına aşinalık

- Psikolojik zaptırap
- Fiziksel zaptırap
- Kimyasal zaptırap

İyi bir zaptırap 3 amaca hizmet eder:

1. Sizi ısırılma ve tırmalanmadan korur.
2. Canlının hareketlerini kısıtlayarak kendine daha fazla zarar vermesini engeller
3. Canlının daha rahat muayene ve tedavi edilmesini sağlar

KÖPEKLERDE ZAPTIRAPT

En sakin köpek bile stres altındayken size zarar verebilir.

Vücut dilini okumak önemlidir.

Köpeklerde dikkat edilmesi gereken en önemli kısım ağız'dır.

Muayene ve müdahale sırasında ısırılmamak için önlem alın.

Bu amaçla bez, plastik ya da kafes ağızlık kullanılabilir.

Sargı bezi ile ağız tekniğine uygun şekilde bağlanabilir.

Not: Bu kısım öğrencilere uygulamalı olarak gösterilmiştir.

Bir köpek muayene edilmek istendiğinde yaklaşım nasıl olmalıdır?

- Muayene masasına çıkartılması
  - Sol kol çene altına, sağ kol arka bacaklara yakın mesafeden karın altına yerleştirilmek suretiyle köpeği gövdenize yaslayın ve kaldırarak muayene masası üzerine yavaşça bırakın. Bir süre çene altındaki kolunuzu sabit tutarak hayvanın güven hissetmesini sağlayabilirsiniz.
- Muayene sırasında
  - Köpek iyi huylu ise elle ağız bölgesi tutularak muayene başlatılabilir.
  - Muayene masası üzerinde pozisyon değiştirilmesi gereken durumlarda baş her iki el ile sabitlenerek gövde döndürülebilir.
  - Köpek aşırı stres altında, dengesiz ruh halinde ve agresif ise, muayene sırasında canının yanma ihtimali var ise mutlaka ağız bağı, ağızlık kullanılmalıdır.

<https://www.youtube.com/watch?v=2y6CfUKwIQE>

KEDİLERDE ZAPTIRAPT

- En sakin kedi bile stres altındayken size zarar verebilir.
- Vücut dilini okumak önemlidir.
- Kedilerde dikkat edilmesi gereken kısımlar tırnaklar ve ağız'dır.
- Muayene ve müdahale sırasında tırmalanmamak ve ısırılmamak için önlem alın.
- Kedi zaptırtını hayvanın ense bölgesindeki nispeten serbest deriden tutarak yapabilirsiniz. Ancak tırnaklarınızın uzun olmamasına dikkat edin. Lateks eldivenle tutmak istediğinizde kıllarını çekeceğiniz için canı yanabilir, dikkat edin.
- Hayvanın yan yatırılması gerekiyorsa; sol el ense bölgesinde, sağ el arka bacaklarda olacak şekilde bacaklar gerilerek gövde masaya paralel hale getirilir. Arka bacaklar tutulurken işaret parmağı iki bacağın arasına yerleştirilebilir.

-
- A dark grey arrow points to the right at the top left. Several thin, curved lines in shades of blue and grey sweep across the left side of the slide.
- Kedilerde bir diğer zaptırapıt yöntemi bohçalamadır. Kedinin tırnaklarından korunmak için uygulanabilir kolay bir yöntemdir.

<https://www.youtube.com/watch?v=mWVk11G6A6Q>

- Özellikle agresif kedilerin taşıma kapından çıkarılmadan uygulamalarının yapılması uygundur.

SİĞIRA YAKLAŞIM VE ZAPTIRAPT

Sığır zaptıraptı, sığırın en uygun muayene pozisyonuna en az stresle getirilmesi amacıyla yapılan uygulamaları kapsar.

Uygun teknik seçimi, hem hayvan hem de uygulayıcı açısından oldukça önemlidir.

Sığırlar genellikle iyi huylu, nazik hayvanlardır. Ancak boğa ya da agresif sığıra yaklaşırken çok dikkat edilmelidir. Özellikle karanlık ahırlarda uzun süreli bakılan sığırlarda bu agresyon sık görülür. Dikkat edilmesi gerekir.

Basit girişimler için muşet adı verilen ve burun deliklerinin arasındaki septum bölgesini sıkıştıran özel bir alet kullanılır. Septumun sıkıştırılması hayvanda ağrı hissi yaratacağı için zaptırapta alınır ve hekim muayenesini daha rahat yapar.

SIĞIRA YAKLAŞIM VE ZAPTIRAPT

RUEFF YÖNTEMİ İLE YATIRMA

<https://www.youtube.com/watch?v=OcnboRFia1o&t=104s>

SIĞIRA YAKLAŞIM VE ZAPTIRAPT

BURLEY YÖNTEMI

Linkte belirtilen videoda ilk metod Rueff, ikinci metod Burley yöntemi ile yatırılan bir siğır gösterilmiştir.

<https://www.youtube.com/watch?v=H7zQQx4BZIQ>

SIĞIRA YAKLAŞIM VE ZAPTIRAPT

BACAK BAĐLAMA YÖNTEMİ

Ayakta muayene yapılacağı zaman, ya da tırnak muayenesinde bacak bağlama yöntemi bir diğer siğer zaptırapıt yöntemidir. Ön ve arka bacaklardan biri özel bir teknikle asılarak uygulanır.

<https://www.youtube.com/watch?v=hhZfvYDyZIk>

<https://www.youtube.com/watch?v=MgxGSBEVYWY>

AT ZAPTIRAPTI

At muayenesi sırasında yaklaşımlar oldukça önemlidir. Atın muayene yapacak kişiyi mutlaka görmesi gerekir. Bu nedenle ata önden yaklaşılar, güveni kazanılır ve stresini azaltacak şekilde yavaş yavaş dokunmaya başlanır. Özellikle ağrı duyduğu bir bölge varsa doğrudan o bölgeden başlanmaz, mutlaka çevresinden nazik hareketlerle dokunmaya başlamak önemlidir.

Ayakta muayenelerde atı sabitlemek için farklı yöntemler kullanılabilir. Boyun derisinin sıkılması, atın üst dudağına veya kulağına yavaşa uygulanması özellikle huysuz atlarda atın zaptedilerek muayenesinin yapılmasına olanak sağlar.

https://www.youtube.com/watch?v=yS_zyqCqBDQ

AT ZAPTIRAPTI

Ayak muayenesinde yaklaşım önden olur. Ön ayak muayenesi öncesi boyundan itibaren, arka ayak muayenesi öncesi sağrı kısımdan itibaren dokunularak ayak bölgesine inilir.

<https://www.youtube.com/watch?v=bvuHXad-2wc>

KANATLILARDA ZAPTIRAPT

Kanatlılar, müdahale sırasında oldukça kolay heyecanlanan ve strese giren hayvanlardır. Anatomik yapıları, metabolizmalarının hızlı olması, bu hayvanlara müdahale sırasında diğer hayvanlardan çok daha dikkatli bir yaklaşım gerektirir. Çıplak elle yapılan müdahaleler eldeki ısının hayvana fazla geçmesine neden olarak zaten heyecanlanarak vücut sıcaklığı yükselen hayvanda hipertermiye sebep olabilir. Bunun yanı sıra avuç içinde hayvanın fazla sıkılması, nefes almasını engelleyerek ölümüne dahi yol açabilir. Tüm bu riskler göz önünde bulundurulduğunda kanatlı hayvanlarda en güvenli zaptırap yöntemi havluyla tutmaktır.

https://www.youtube.com/watch?v=DnL_q2u39wl

SÜRÜNGENLERDE ZAPTIRAPT

Sürüngenler türüne göre farklı şekillerde zaptırapta alınır.

Eğer bir yılan muayenesi yapılacaksa, baş zaptıraptı önemlidir. Çene arkasından baş ve işaret parmağı ile sıkmadan baş sabitlenir. Bu işlem sırasında yılanın gövdesiyle size sarılmasına müsaade edebilirsiniz. Çok büyük yılanlarda gövde sarılmasının yapılmaması gerekir.

Küçük reptiller çıplak elle tüm gövdeleri müdahale yapan kişinin avuç içine yerleşecek şekilde tutulabilir. Tıpkı kanatlıda olduğu gibi havlu da kullanılabilir.